



Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars Prima. De Ivrisdictione Et Foro Competenti. Pars Secunda. De Præeinentiis & Præcedentiis

**Luca, Giovanni Battista de
Coloniae Agrippinae, 1691**

Disc. XXIX. Pampilonen. Decimarvm De Taffalla. An antiquæ præeinentiæ, prærogativæ, aliaque privilegia, competentia alicui Regno, Provinciæ, vel Civitati, cessent per unionem seu annexionem alteri ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74087](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74087)

emolumenta, inter quæ numerantur etiam prærogativæ, & præeminentiæ, ac hujusmodi exemptiones & similia, juxta notabilem *theor. Bal. in l. sed & milites §. finali ff. de excus. tutor. per illum text.* ubi in finalibus verbis id clarè probare videtur, & *Baldum sequuntur Paris. de Puteo de Sindicatu vers. electio officialium 3. in principio Boer. dec. 150. num. 6. & sequen. Frecc. de subfeud. lib. 2. titul. quis dicatur Dux numer. 52. Fab. de Anna conf. 42. numer. 12. & sequen. Rovit. in pragm. 5. de Baron. numer. 11. Marcian. disput. 47. numer. 20. & sequen. Sanfelic. dec. 269. numer. 2. Franch. dec. 62. per tot. Capic. Latr. dec. 154. num. 30. bene Constantius in l. 1. Cod. de Consulibus lib. 12. nu. 26. & sequen.*

Duplici quoque alia ratione accedente, Primò scilicet, quod Auditoribus conceduntur hujusmodi privilegia, istud præsertim, de quo agebatur, tanquam familiaribus ipsius Papæ, qui eos non agnoscit in tales, quamvis litteras electionis seu deputationis concesserit, dando partem panis & vini & quamdam annuam recognitionem scutorum centum auri, ac dando locum in Cappella, nisi postquam servatis omnibus servandis admissi seu in Collegium coopati sunt; Ergò clara est ejusdem Principis voluntas, quam initio habuit solum destinandi, dilato tamen effectu post impletas conditiones, in quibus deficere potest ob ejus possibilem reprobationem; Et secundo quia hujusmodi privilegia dantur Auditoribus intuitu laborum, quos in audiendis & decidendis causis sustinent, ut patet ex eadem *Constitutione Clementis VII. §. 11.* unde cum nec actu, nec habitu iste aliquem habuerit laborem, omninò cessare videbatur ratio induciva privilegii; Ita etiam comprobante effectu seu observantia, quoniam eo medio tempore, inter exhibitionem litterarum Apostolicarum deputationis, & cooptationem in Collegium, quod est notabile plurium mensium, hujusmodi sic electi per ipsummet Tribunal ejusque Auditores tractantur tanquam simplices Advocati, quorum habitum gestant, quoties non essent aliàs Signaturæ Referendarii, nullumque habent Auditorum Rotæ tractatum, vel prærogativam.

Hinc proinde de facto habemus, quod *Philippus Decius, Franciscus Remolinus, Antonius de Parma, Joannes Reserus & alii*, quamvis per Papam electi in Rotæ Auditores, quia tamen, vel morte præventi, vel ad alia munia translati, seu ex aliis accidentibus de facto, admissi, & in Collegium coopati non fuerunt; idcirco pro talibus non reputantur, ut patet apud *Rubeum tom. 2. singular. fol. 5. post num. 54. & Cantalmajum in sintaxi Auditorum Rotæ impress. post Indicem decisionum num. 274. & 321. fol. 25. & 28.*

Ea verò, quæ ut supra ex *Freccia, Fab. de Ann. & aliis* habentur de regula justè impedimenti resultantis ex facto vel servitio Principis, Sive de præjudicio non cauendo ex majori superventa dignitate, percutere videntur punctum præcedentiæ sive antiquitatis inter ipsos Officiales, vel similes præeminentias honorificas tantum, tanquam simplices reliquias primæ dignitatis, quæ absque proprio facto vel culpa, sed ex facto ipsius Principis ad aliud munus evocantis, de facto & in exercitio obtenta non fuerit, cum similibus; Secus autem quoad hujusmodi exemptiones, quæ important fructum, & emolumenta ipsius officii assequendi ratione actualitatis & exercitii, quod præsupponit etiam *Staphil. ubi supra*, quod scilicet sit

jam de facto Auditor, cui Episcopatus superve-
niat, seu aliàs postquam est talis, purificetur gratia expectativa.

Audivi etiam occasione istius casus, in Curia Regis Catholici dubitatum esse, stante quod iste locus in Rota pertinet ad Coronam Aragoniæ¹⁴ obtinetur per turnum per Nacionales Regnorum, Aragoniæ, & Valentiniæ, ac Principatus Cathalonie (neglectis tamen juxta infelicem conditionem Itatorum, Regnis Siciliæ ultra & citrà, quamvis æquè ad eandem Coronam pertineant) An ista provisio consumpsisset nec ne turnum, Et credo pro affirmativa resolutum fuisse, & quidem rationabiliter; Tum quia in ea Curia, & ad effectum hujus turni resultantis à privilegio Regio, seu illorum subditorum Concordatis, spectatur factum ipsius Regis in eligendo, seu nominando, dum nominatio per Papam jam admittitur fuit; Tum etiam quia in Beneficialibus vel similibus, talis est regula, quod scilicet provisio quamvis per actualem possessionem non effectuata consumit turnum, ex his, quæ in proposito turni inter plures Religiones insimul unitas, vel inter ejusdem Religionis provincias seu nationes habentur, in *Romana seu Vallis Umbrosa turni sub ut. de Regularibus.*

PAMPILONEN.

DECIMARVM

DE TAFFALLA

PRO

COLLEGIO SOCIETATIS JESU
PAMPILONÆ,

CUM

CAPITULO DE TAFFALLA.

Casus decisus per Rotam pro Collegio.

An antiquæ præeminentiæ, prærogativæ, aliaque privilegia competentia alicui Regno, Provinciæ, vel Civitati, cessent per unionem seu annexionem alteri Regno, Provinciæ, vel Civitati respectivè, Vel potius hoc non obstante durent, & in priori statu perseverent; Et in specie, An sub nomine Regnorum Castellæ, & Legionis, veniat Regnum Navarrae illi Coronæ annexum.

SUMMARYM.

- 1 *Acti series.*
- 2 *Resolutio causa.*
- 3 *Canonizantur privilegia Societatis Jesu su-
per exemptione à decimis.*
- 4 *De effectu unionis subjektivæ.*

5 *Chro-*

- 5 Chronistis & Geographis est deferendum circa
situationem, & divisionem Regnorum &
Provinciarum.
- 6 Attendendum non est tempus antiquum, sed sta-
tus de tempore facta legis.
- 7 Sub nomine Regis Hispaniarum veniunt etiam
Regna & Principatus extrâ Hispanias.
- 8 A finibus temporalibus non inferitur ad spirituales,
& e contra.
- 9 De effectibus resultantibus ab una, vel alterâ spe-
cie unionis aequè principalis vel subjectivæ.
- 10 An leges editæ pro uno Regno servandæ sint in
Provincia vel parte de novo addita.
- 11 Unio in dubio præsumitur aequè principalis.
- 12 Habens pro se regulam, seu præsumptionem juris,
habet intentionem fundatam, donec probe-
tur limitatio.
- 13 De pluribus demonstrationibus, quod unio Regni
Navarræ esset aequè principaliter.
- 14 De distinctione Canonarum Hispaniæ Regis.
- 15 Respondetur ad argumenta contraria.

DISCURSUS XXIX.



Ententibus Episcopis, Capitulis
& Parochis Regnorum Castellæ
& Legionis admittere observan-
tiam privilegiorum per Sedem
Apostolicam concessorum Societa-
tati Jesu super exemptione de-
cimatum, & de quibus privilegiis frequenter
habetur actum in Rota, ejusque decisionibus,
magna desuper orta fuit controversia, quæ de-
mum concorditer remissa fuit ad Summum Pon-
tificem *Clementem VIII.* qui eam ut sibi expedire
videretur, decideret, vel componeret; Cumque
post longas, ac maturas discussiones, dictus Pon-
tiffex morte præventus id perficere non potuisset,
perfecit in ejus brevissimo Principatu *Leo XI.* suc-
cessor, statuendò per quamdam mediam viam,
quod de bonis jam acquisitis sola vigesima solvi de-
beret, de acquirendis verò integra decima prout
de jure, atque in motu proprio desuper expedito
& recensito *decis. 101. in principio par. 10. rec.* enun-
ciantur solum Regna *Castellæ & Legionis*; Cum
autem per Sedem Apostolicam *sub Julio II.* privati
fuissent Joannes & Catharina Regno Navarræ,
illudque concessum *Regi Ferdinando Aragonensi*
Catholico nuncupato, qui illud conquestum univit
Coronæ dictorum Regnorum *Castellæ & Legionis*,
spectanti ad Joannam filiam & Carolum ex eadem
Joanna nepotem, qui postea fuit gloriosus Imperator
Carolus V. Atque ob superventas Regias
provisiones super hujusmodi Regnorum nationa-
lium promiscua participatione, in officiis & benefi-
ciis, cernèretur quædam omnimoda connexio,
præsertim verò congregatio cleri, quæ in Curia
Matri habetur in omnibus ferè negotiis ex om-
nibus dictis Regnis, eorumque annexis pariformi-
ter constitueretur; Hinc proindè Capitulum de
Tassalla prætereundè cœpit ad formam dictæ *Leo-
nina* determinationis exigere decimas ex bonis, à
Collegio Pampilonen. in eo territorio possessis at-
que post plures actus in partibus sequutos, commissa
per Sanctissimum causa in Rota coram *Albergo*,
datoque dubio, de cuius bono jure constaret, sub
die 23. *Maritii 1567.* ad favorem Collegii produit re-
solutio, sub dicto scilicet *Leonino* Indulto, utpotè

loquente de Regnis Castellæ & Legionis, non veni-
re hoc Regnum Navarræ, utpotè diversum, rema-
nens proindè extrâ Indultum, sub generalitate pri-
vilegiorum exemptivorum.

Quamvis autem hujusmodi controversia de
cimalem materiam percuteret, nihilominus in bi-
nis disputationibus desuper habitis actum non fuit
de aliqua quæstione super ea peculiari materia ca-
dente, sed præsuppositis, tam dictæ *Leonina* deter-
minatione utpotè in praxi & usu recepta in dictis
Castellæ & Legionis Regnis, eorumque annexis,
quam etiam generaliter dictis privilegiis exemptivis
scilicet per Romam canonizatis, præsertim *decis. 108.*
par. 5. dec. 44. 101. & 197. par. 7. 229. num. 1. par. 8.
& 276. numer. 3. par. 11. rec. Sola quæstio fuit,
An sub nomine dictorum Regnorum *Castellæ &
Legionis*, de quibus dictæ litteræ *Leonis XI.* loquun-
tur, veniret ob dictam unionem istud Regnum
Navarræ tanquam annexum, Vel potius itaret
de per se independentem, ita ut sub hoc nomine non
veniret, sed priores præeminencias, ac jurisdic-
tiones & statum retineret, ac si unio facta non esset,
vel e contra.

Super hoc igitur puncto, scribentes pro Capi-
tulo, ad probandam hujusmodi subjectivam ac
omnimodam unionem, ex qua resultaret dictus
effectus, ut sub nomine dictorum Regnorum, istud
quoque in proposito veniret tanquam membrum
seu de pertinentiis. (ut data unione subjectiva, cer-
tum esset venire, juxta propositionem in benefi-
cialibus frequentem, & receptissimam, quod uni-
ta amittunt priorem essentiam & nomen, ac effi-
ciuntur prædium illius, cui facta est unio, quod oc-
casione unionis aequè principalis plurimum *Cathe-
dralium*, tanquam absolutum admittitur in *Am-
purien. & Civitatem hoc eodem tit. disc. 7.*) plura de-
ducebant fundamenta.

Primo auctoritatem plurimum chronistarum,
ac geographorum distinguunt Monarchiam
Hispanicam, seu Regis Catholici in tres Coronas,
cuilibet attribuentes Regna, Provincias, & Princi-
patus annexos, sub ista Castellæ situantes *Navar-
ram*, eodem modo quo *Granatam, Andalusiam,*
Mursum & Galiciam, quæ ad hunc effectum præ-
cisum veniunt sub dicto motu proprio *Leonis*, ut
de Civitatibus & diocæsisbus *Cordubæ. & Ispalen.*
habetur *decis. 44. 103. & 193. par. 7. recent.* His
autem geographicis ac chronistis super divisio-
ne & situatione Regnorum, Provinciarum, Civi-
tatum, & diocæsum deferendum esse plene statu-
tur, cæteris ibidem allegatis, in *Romana Canonica-
tus 10. Decembris 1655. coram Priolo*, ubi occasione
agendi, an quædam Civitas vel locus esset in Illiri-
co ad effectum capacitatis Canoniceatus *S. Hiero-
nymi Illiri. i. orum Urbis*, magistratitè de hac mate-
ria geographica agitur.

Subjungendo attendendum non esse statum
seu situationem antiquam, sed præsentem, de tem-
pore scilicet, quo lex vel alia dispositio produit,
quia censetur legislatorem seu alium disponen-
tem ad istud tempus respexisse *Bald. conf. 407.*
*numer. 14. lib. 1. Surd. conf. 313. numer. 87. &
454. numer. 8. & 19. Gonzal. ad regul. 8.*
gloss. 11. numer. 68. & gloss. 13. numer. 62. Penia
dec. 623. num. 26. cum aliis in eadem *Romana Cano-
nicatus coram Priolo.*

Secundò quòd postquam Rex Catholicus d;
unionem & incorporationem fecit, ita dicebant
istud Regnum effectum esse membrum seu præ-
jectiva

dium aliorum juxta dictas receptas propositiones Beneficialiarum, quoties agitur de unione sub-
jectiva & per incorporationem, magnum funda-
mentum constituendo in verbo *Incorporamus*,
Deducendo etiam firmata apud *Mantic. decis. 59.*
& *decis. 743. num. 3. & 4. par. 4. rec. tom. 3.* ut sub
nomine Regis Hispaniarum veniant etiam alia
Regna quamvis extrâ Hispanias existentia ratione
annexionis.

Tertio quod ubi etiam quoad divisio-
nem politicam & jurisdictionalem in tempo-
ralibus de hoc dubitari possit, adhuc tamen di-
cebant id attendendum non esse, ex frequenti
pariter & recepta propositione cum copiosissimis
allegationibus comprobata, de qua in *Toletana*
jurisdictionis disc. 1. & in aliis sub tit. de jurisdictione
frequenter, quod scilicet à finibus spiritualibus non
infertur ad temporales, & e contra, unde cum ista
Ecclesia Pampilonen. esset sub provincia *Burgen.* quæ
est in dictis Regnis, ita dicebant cessare omnem dif-
ficultatem.

Quarto demum fati inistebant in observantia
in omnibus optima interprete, Tum quia dicta
alia Regna *Murcia, Galitia, Granata, & Andalusia*
eodem jure vivunt, Tum etiam quia Congrega-
tio cleri haberi solita in Oppido *Martin* occasione
onerum, præsertim illius subsidii excusati, ac alter-
ius *De los Milones* aliorumque negotiorum, quam-
vis sub nomine dictorum Regnorum *Castella &*
Legionis, constituta quoque est de clero hujus Re-
gni *Navarra.*

His tamen non obstantibus, cum sensu etiam ve-
ritatis, scribendo pro dicto Collegio, contrarium
dicebam probabilius, unde propterea dicta reso-
lutio justa beneque fundata visa est; Non contro-
vertatur enim in puncto juris perscribentes hinc
inde veritas supradictæ distinctionis inter unionem
æquæ principaliter ac subjectivam; Prout etiam
concorditer præsupponebantur hinc inde effectus
ex una vel altera unionis specie resultantes, utpo-
tè inconclusionibus receptissimis & planis, quod
scilicet ubi unio est accessoria seu subjectiva, res
unita amittit suum nomen & essentiam, ac efficitur
membrum seu prædium, adinstar alluvionis seu
fluminis intrantis in mare assumentis naturam ipsius
maris extincto flumine cum similibus; E converso
autem ubi est æquæ principaliter, retinet eam-
dem naturam & statum, tam quoad nomen, quam
leges, privilegia, & omnia alia, ita ut quodlibet cor-
pus stet de per se non admixtum cum altero, neque
de ejus natura participans, ac si facta non esset unio,
quæ solum importare dicitur quamdam commu-
nionem seu societatem in ordine ad Rectorem, sub
cujus tutela seu administratione plures personæ seu
plura corpora intellectualia commissa sunt, Adinstar
illius, qui esset tutor duorum pupillorum quo-
rum quilibet haberet suum separatam patrimoniu-
m, seu illius (ubi id est practicabile) qui esset vir
plurium mulierum cum similibus, juxta distinctio-
nem, de qua in *dicta Ampurien. & Civitaten. hoc eo-*
dem tit. disc. 7. occasione unionis æquæ principalis
plurium Cathedralium, Et occasione articuli,
An leges unius Regni vel provinciæ locum habe-
ant in altero Regno vel provincia addita, seu per
eundem Principem quæ sita habetur in *Urbinate.*
prædii sub tit. de feudis ad materiam Bullæ Baronum
disc. 3. juxta celebrem traditionem *glos. & Bartol.*
in leg. 3. ff. de officio Præsidi. ubi de Rege Angliæ,
qui etiam est Dux Vasconiarum, quod in hoc Ducatu

reputatur tanquam Dux non tanquam Rex; Ad
quod conferunt, quæ habentur in *Tirafonen. juris-*
ditionis, & in Amalphanæ sub tit. de jurisdictio-
ne 21. & 22. de Episcopo considerando tanquam
Rectore seu Prælate inferiori, cum similibus.

Quare præsupposita ista theoretica tanquam cer-
ta & incontrovertibili, punctus erat in applicatio-
ne, & an in una vel altera dictæ distinctionis parte
versaremur, an scilicet hæc unio facta esset dictis
Regnis accessorie seu subjectivè per viam alluvionis
seu additamenti, vel potius æquæ principaliter, &
per viam communionis seu societatis sub uno Rege,
seu sub una Corona.

Omnino autem verius dicebam illam esse juxta
hanc secundam partem ex pluribus claris demon-
strationibus, prorsus suffocantibus ea, quæ pro di-
versa unionis specie ut supra deducebantur; Primò
scilicet ex juris præsumptione, quæ unioni a quæ prin-
cipaliter potius quam accessoria seu subjectivæ assi-
sit, ex deductis per *Mando. scots. 27. Cavaler. decis. 330*
cum aliis in dicta Ampurien. & Civitaten. hoc tit. disc. 7
Magnus autem videtur effectus hujus præsumptio-
nis regulam constituentis, Tum quia transfert
onus in alteram partem probandi contrarium, ita ut
aliàs fundata dicatur intentio allegantis regulam
non probata limitatione *Manuc. dec. 251. num. 4.*
Franch. decis. 197. Barbo. axiom. 198. Tum etiam
quia, ut præsertim frequenter habetur *sub tit. de fi-*
deicommissis, Multum id confert ad præponde-
rantiam probationum seu adminiculorum, & con-
jecturarum hinc inde colluctantium, quoniam ubi
probationes limitationis non sunt concludentes ac
plusquam præponderantes, illis invicem conquassa-
tis, seu debilitatis, firma remanet intentio habentis
pro se regulam seu præsumptionem.

Secundo quia id evidenter probari videbatur ad
litteram ex ipso instrumento unionis; Cum enim
tunc omnino separatæ essent hujusmodi Coronæ
Castella & Aragonia ita ut constituta adhuc non esset
Hispanica Monarchia, cum Rex *Ferdinandus*
cognomente *Catholicus* jure proprio regebat &
possidebat Coronam Aragoniæ, administrabat verò
alteram Coronam *Castella* tanquam pater & legiti-
mus administrator Joannæ ejus filia, ad quam ex
materna successione dicta Corona pertinebat,
Idcirco cum utraq; potentia hoc Regno ex Apo-
stolica concessione acquisito, ex prudentialibus
motivis, sub narrativa amoris erga dictam Joan-
nam filiam, & Carolum ex eadem Joanna nepotem,
sequuta ejus morte, unire, & incorporare professus
est, non ipsis Regnis, sed Coronæ, quæ licet ad
distinctionem alterius Coronæ Aragoniæ, tunc
nuncupationem sumeret à Regno *Castella*, at-
amen hoc est quoddam genus generale complexi-
vum plurium generum subalternorum, seu plurium
specierum inter se omnino distinctarum, ut docet
praxis alterius Coronæ Aragoniæ ita nuncupatæ ab
eo Regno tanquam antiquiori, seu in quo Rex re-
sidentiam habere consuevit, quoniam complectitur
Regna omnino diversa, *Aragonia, Valentia, utrius-*
que Sicilia ultra & citrà pharum, Sardinia, Major-
ica & Jerusalem, necnon *Principatum Cathaloniam*,
in quibus omnibus idem Rex discretivè considera-
tur tanquam Princeps diversis legibus & moribus,
ac sub diversis acquisitionum titulis, Et sic aliud
est unire Coronæ, aliud vero est unire alicui ex
Regnis sub eadem Corona existentibus, atque in
hoc versabatur æquivocum scribentium in con-
trarium.

Tertiò quia mortuo dicto *Ferdinando, Carolus V.* qui adhuc vivente *Joanna* matre vidua, ut potè aliquam mentis infirmitatem patiente, administrabat, ac pro Rege se gerebat, in juramento præfrito occasione adeptionis possessionis hujus Regni, expressè promisit, quod Regnum prædictum, non obstante dicta unione remaneret de se, ab aliis Regnis omninò dependens, & sicuti prius esse consuevit cum propriis legibus, Foris, Tribunalibus, Prorege, Consilio, monetis, & aliis quibuscumque omnimodam separationem & independentiam denotantibus, unde propterea intrabat vulgaris regula textus in *l. ille aut ille ff. de legat. 3.* quod in claris non intrant argumenta; Et quartò demum evidentiùs id comprobabat subsequuta observantia, tam circa dictam continuationem proprii & separati Proregis, cum propriis ac independentibus, Consilio, & Magistratibus, legibus, Foris, privilegiis, monetis, & aliis; Sed etiam clariùs ex diversâ intultatione, quoniam Ego præsertim scribendo in causa observabam, quod Philippus dicti Caroli filius, qui respectu dictorum aliorum Regnorum hujus Coronæ Castellæ, prout etiam alterius Coronæ Aragoniæ, ac reliquæ Monarchiæ nuncupabatur *Secundus*, in legibus aliisque actibus hujus Regni nuncupatur *Tertius*; & sic successivè Philippus *Quartus*; ejus filius nuncupatur *Quintus*, unde erat demonstratio manifesta omnimodæ diversitatis.

Argumenta verò ut supra in contrarium deducta nullius ponderis videbantur, Primum enim resultans ex assertionibus chronitarum seu geographorum omninò convincebatur fallax seu æquivocum, Isti enim has distinctiones non calentes, referunt solum ea, quæ facti sunt, circa distinctionem Coronarum, ac etiam in graves errores incidunt, ut convinci observabam ex eo, quod sub una vel altera ex dictis Coronis Castellæ vel Aragoniæ situant Comitatum Flandriæ, Ducatum Mediolani, Portus Etruriæ, ac altum dominium & superioritatem Senatum, & Plumbini, quod continet errorem manifestum, cum hæc dominia & jura Rex habeat ex persona propria & ex diversis titulis & concessionibus independentibus ab utraque Corona, Ut ultra ea, quæ frequenter habentur apud historicos præsentis vel proximè præeriti sæculi, ex nostris benè habetur apud eruditum *Borell. in tract. de præstantia Regis Carolici cap. 46.*

Ad alterum argumentum deductum ex verbo *Incorporamus*, responsum est supra, quod illud percipit Coronam non autem Regna; Et ad *decis. Mantie. 59. § 743. par. 4. rec. tom. 3.* dicebam pariter manifestam esse fallaciam circa applicationem, cum procedat circa privilegia & præeminentias concessas personæ ipsius Regis pro universa ejus dominatione omnibusque Regnis & Principatibus, & quæ persona ita demonstratur ex communi nuncupatione sub nomine Regis Hispaniarum, tanquam à regione, quæ ob Regis residentiam illi *vulgo* tribuit nomen, eo modo quo Neapolitana Civitas, ex eadem ratione Regis residentie seu Proregis & Tribunalium à moderno tempore tribuit nomen Regni, cum tamen sit una de illius Civitatibus, sicut cæteræ.

Et tertium attendendi fines spirituales magis quam politicos, & temporales, omninò insulsum

erat, quoniam fines spirituales explicari non solent in Pontificiis legibus & diplomatibus cum his terminis Regnorum & Principatum, sed cum diversis terminis dæcesum & provinciarum, totiusque Orbis Christiani observantia docet nullam connexionem habere istos fines spirituales dæcesum, & provinciarum cum finibus temporalibus Regnorum, & Principatum.

Unde major ac tota difficultas consistere videbatur in quarto argumento observantia, quæ, quatenus ad rem pertinet, dupliciter ut supra deducebatur, Primò quia alia Regna *Hispaniæ, Mursiæ, Granatæ,* & similia, quamvis essent Regna diversa diversum titulum habentia, de facto veniebant sub hujusmodi Indulto loquente solum de dictis Regnis *Castellæ & Legionis*, Et secundò quia Congregatio cleri haberi solita in Curia *Marriti* desumens nuncupationem ab his Regnis complectitur etiam *clerum* istius Regni *Navarræ*; Verùm hæc neque obstabant, Quatenus enim pertinet ad primam, quamvis de tempore quo *Hispania* sub *Maurorum* servitute vivebat, seu alio antiquiori plures adessent Reguli pro dictis Civitatibus seu Provinciis Regium nomen adhibentes, Attamen, quia Reges istorum Regnorum per expulsionem *Maurorum* & infidelium, has partes seu provincias conquieserunt, idcirco, vel per viam additionis, & alluvionis, vel per viam reintegrationis, ac restitutionis primævo statui, effectæ sunt partes & membra istorum Regnorum, cum omnimoda dependentia ab eorum Consiliis & supremis Magistratibus, retenta solum quadam Regni nuncupatione, Unde casus est omninò diversus; Et quoad alterum motivum Congregationis cleri, illud potius retorquebatur, cum doceretur hanc observantiam restrictam esse ad certos casus cum discretiva etiam speciali, quod scilicet de eodem tempore quo istud negotium decimarum remissum fuit in summum Pontificem, alia pertractata fuerunt negotia cum interventu deputatorum cleri hujus Regni, qui tamen non intervenierunt in isto actu, unde stante etiam subsequuta observantia circa ipsas decimas, casus remanebat omninò clarus.

Alia etiam viva ratione ponderata, quod hujusmodi indulgendum prodiit per quamdam speciem sententiæ arbitramentalis pro componenda tam diurna, & involuta lite vertente inter clerum, & societatem, Transactio autem regulariter cadit super iis, quæ sunt in lite, & inter colligantes ad *text. in l. ff. de transact. l. si de certa C. eod. cum concordan. per Gregor. & add. decis. 158. & 286. decis. 129. num. 8. par. 10. rec. dec. 217. num. 19. & 20. par. 11.* & habetur particulariter examinatum in *Arminen. evulsionis Castorum sub tit. de feud. disc. 44.* ideoque cum non doceretur de aliqua lite cum clero istius Regni, non poterat ista lex ad illud trahi, Et sic plura concurrebant verè improbabilem hanc præsentionem reddentia, undè resolutio, reflectendo etiam ad solam veritatem, iusta & probabilis visa est.